

ÖĞRENCİ KULÜPLERİ HABER METNİ YAZMA KILAVUZU

Haber metni nedir?

Haber bir olay ya da olgu üzerine edinilen bilgi ve bu bilgiyi iletişim araçlarıyla verme faaliyetidir. Haber metni ise haberin yazılı hâlidir.

Haber, mecralara göre; TV haberi, gazete haberi, dergi haberi, radyo haberi ve internet haberi gibi türlere ayrıldığı gibi konularına göre de siyaset, spor, magazin vb. gibi türlere ayrılır.

Öğrenci Kulüplerimizin haber editörlerinin yazacağı haberler daha çok etkinlik haberi diyebileceğimiz bir türü oluşturmaktadır. Bu haber türü konularına göre ise siyaset, bilim, kültür-sanat, spor, gezi gibi türlere ayrılmaktadır.

Her konu türünün kendi içinde ayrı dinamikleri olduğundan söz edebiliriz. Örneğin bir gezi etkinliğini anlatırken rotası, güzergahları gezilen görülen yerler ve oralarda hissedilen duygular verilebilir.

Bir siyaset bilimcinin konferansının haberi ise konuşmacının anlattığı konuya odaklanmalı ve habercilikte **flaş** olarak adlandırılan en önemli ve en vurucu sözler aktarılmalı.

Haber metninin uzunluğu ne olmalıdır?

Haber metninin uzunluğu habere verilen önemle doğru orantılıdır. Organizasyon sahibi, bir semineri 1 paragrafla da anlatabilir, 3 paragrafla da anlatabilir.

Örneğin rutin bir etkinlik olarak görülen bir semineri düşünelim. Kulübün haber editörü bu seminerin haber metninde konuşmacının kim olduğunu, konunun ne olduğunu, bağlamı, değinilen şeyleri temel noktalarıyla çok özet bir şekilde bir paragrafla aktarabilir ama seminerde anlatılanları çok çarpıcı buluyorsa konuşmacının anlattıklarından alıntılar yapmak suretiyle 3-4 paragraflık daha detaylı bir haber de yazabilir. Çok önemli diyebileceğimiz konukların katıldığı etkinliklerde yapılması gereken de budur.

Haberin olmazsa olmazları

Bir haberin olmazsa olmaz diyebileceğimiz unsurları 5 N 1 K'dır.

5 N 1 K

- **NE** .....Konuyu verir
- **NEDEN** .....Amacı verir
- **NASIL** .....Yöntemi belirler
- **NEREDE** .....Mekan ve yer kavramları
- **NE ZAMAN** ..... Süre – süreç kavramları
- **KİM** .....İlgili ve sorumlu kişileri belirler

5N 1K haberin ana omurgasını oluşturan sorulardır. Haber metnimiz bu sorulara cevap vermelidir hatta metni yazmayı bitirdiğimizde 5N 1K sorularını metnimize yönelterek sağlamasını yapabiliriz.

Başlık seçimi

Haberimize doğru başlık seçimi yapmak önemlidir. Habere konu olan olayı doğru bir şekilde anlatan. Temel veya en önemli noktayı sunan bir başlık seçmemiz haberimizin kalitesini arttıracaktır.

Etkinliğimiz seminer, konferans veya panel gibi konuşmacılı etkinlikler ise konuşmacının konuşmasından çarpıcı bir cümle başlığa çekilebilir.

Örneğin; Gazeteci-Yazar Taha Kılınç'ın bir kulübümüzün organizasyonu kapsamında Kudüs hakkında bir konferans vermek üzere üniversitemize geldiğini düşünelim. Bu konferansın haber başlığı "**Taha Kılınç'la Kudüs'ün Geleceği Konulu Konferansı Gerçekleştirildi**" mi olsa daha iyi olur? Yoksa "**Kudüs'ün fethi imkansız değil ama nasıl?**" gibi konuşmacının bahsettiği konu çerçevesinde bir başlık veya "**Kudüs ümmetin kırmızı çizgisidir!**" gibi konuşmacının vurucu bir cümlesini direkt alındığı bir başlık olsa mı daha iyi olur?

Siz de takdir edersiniz ki ikinci alternatifler daha etkilidir. Başlıklarımızı bu şekilde seçmek haber metnimizin kalitesini arttıracaktır.

Temel Dil Bilgisi Kuralları

Büyük Harf Kullanımı:

Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar:

- Kaymakam Erol Bey, Sayın Prof. Dr. Hasan Eren, Mustafa Efendi, Zeynep Hanım, Mimar Sinan, Fatih Sultan Mehmet, Genç Osman vb.

Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar:

- Türk Dil Kurumu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Yeşilay Derneği, Türk Dili Dergisi Yayın Danışma Kurulu, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü vb.

Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar:

- Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı, Ramazan Bayramı, Dünya Tiyatro Günü, 14 Mart Tıp Bayramı vb.

Kurultay, bilgi şöleni, çalıştay, açık oturum vb. toplantıların adlarında her kelimenin ilk harfi büyük yazılır:

- VI. Uluslararası Türk Dili Kurultayı, Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımı Bilgi Şöleni, Karamanlı Türkçesi Araştırmaları Çalıştayı vb.

Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar:

- 29 Mayıs 1453 Salı günü, 29 Ekim 1923, 28 Aralık 1982'de göreve başladı. Lale Festivali 25 Haziran'da başlayacak.

Belirli bir tarihi belirtmeyen ay ve gün adları küçük harfle başlar:

- Okullar eylülün ikinci haftasında pazartesi günü öğretime başladı.

Bağlaç Olan ki'nin Yazılışı:

Bağlaç olan ki ayrı yazılır: *bilmem ki, demek ki, kaldı ki, yeter ki, olur ki, vb.*

Bazı durumlarda kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır: *belki, çünkü, hâlbuki, mademki, meğerki, oysaki, sanki.*

Bağlaç Olan de'nin Yazılışı:

Bağlaç olan da / de ayrı yazılır: *Kızı da geldi gelini de. Durumu oğluna da bildirdi. Konuşur da konuşur. Ayşe ya da Fatma.*

Düzeltilme İşareti (^)

Yazılışları bir, anlamları ve söylenişleri ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için okunuşları uzun olan ünlülerin üzerine konur:

- adem (yokluk), *âdem* (insan); hal (sebze, meyve vb. satılan yer), *hâl* (durum, vaziyet); hala (babanın kız kardeşi), *hâlâ* (henüz) vb.

Arapça ve Farsçadan dilimize giren birtakım kelimelerde bulunan ince g ve k ünsüzlerinden sonra gelen a ve u ünlüleri üzerine konur:

- *dergâh, karargâh, tezgâh, yadigâr, Nigâr; dükkân, hikâye, kâğıt, Hakkâri, Kâzım vb.*

Eklerin karışmasını önlemek için kullanılır:

- Türk askeri / *askerî* okul; İslam dini / *dinî* bilgiler; fizik ilmi / *ilmî* tartışmalar; Atatürk'ün resmi / *resmî* kuruluşlar vb.

Kesme İşareti (')

Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır:

- Kurtuluş Savaşı'nı, Türkiye'mizin, Yunus Emre'yi, Şinasi'yle, Alman'sınız, Kırgız'ım, Osmanlı Devleti'ndeki, Çanakkale Boğazı'nın, Sait Halim Paşa Yalısı'ndan, Millî Eğitim Temel Kanunu'na, Eski Çağ'ın, Yükselme Dönemi'nin, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'na vb.

Sonunda 3. tekil kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz:

- Üniversitemizin öğrencileri, Boğaz Köprümüzün güzelliği, Amik Ovamızın bitki örtüsü, Kuşadamızdaki liman vb.

UYARI: Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz:

- Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk Dil Kurumundan, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığının, Danışma Kurulundan, Başbakanlığa, Rektörlüğe vb.

Sık Yapılan Hatalar:

Saatlerin arasına tek nokta konulur ve gelen eklerde sıfırlar okunmaz.

- 14.30'da ✓ 14.30'ta ✗
- 15.00'te ✓ 15.00'da ✗

Okuldaki özel isimli salonlara gelen ekler ayrılıyor:

- Öğrenci Merkezi Etkinlik Salonu'nda
- Teoman Duralı Konferans Salonu'nda (Afişlerde Prof. Dr. unvanı olmadan yazılmalı)
- Öğrenci Merkezi'nde
- Medya Merkezi'ne

Örnek Haber Metni:

Kısa Özet:
Haberin önemli kısımlarının (mekan, zaman, konu, içerik) tek cümlelik kısa özeti.

Sosyoloji Bölümü ve Toplumsal Düşünce ve Araştırma Kulübü iş birliğiyle düzenlenen 1. Sosyoloji Günleri Öğrenci Araştırma Sempozyumu, 20-21-22 Mayıs tarihlerinde İbn Haldun Üniversitesi Külliyesi'nde gerçekleştirildi.

Sosyoloji Bölümü ve Toplumsal Düşünce ve Araştırma Kulübü iş birliğiyle düzenlenen 1. Sosyoloji Günleri Öğrenci Araştırma Sempozyumu, 20-21-22 Mayıs tarihlerinde İbn Haldun Üniversitesi Külliyesi'nde gerçekleştirildi.

Konuyla ilgili çalışmaları bulunan Lisans ve Lisansüstü öğrencilerimizin yanı sıra 16 farklı şehir ve üniversiteden katılımcının tebliğlerini sunduğu sempozyum, "Günümüz Dünyasında Sosyal Dönüşüm: Zaman, Hız ve Mekan" temasıyla düzenlendi.

"Asıl Belirleyici Olan Değişimin Hızı"

Ara Başlık:

Metniniz uzun ve konu başlıklarına bölünmeye uygunsa ara başlık kullanabilirsiniz.

Ana Metin:

Etkinlikte yaşananların 5N 1K formatına uygun olarak yazılıp düzenlenmiş metin hâli. Resmî ve objektif bir anlatım, geçmiş zaman kipiyle kullanılır.

Etkinlik sonunda varsa dilek, temenni, hediye takdimi, vb. olduğunu aktaran ve etkinliğin devam edeceğini / son bulunduğunu belirten klasik bir bitiş paragrafı.

Programın sonunda ise mini yarışmayı kazanan öğrenciler arasından yapılan çekilişle 3 öğrencimiz Nurettin Eroğlu tarafından getirilen ödülleri aldı. Mütevelli Heyeti – Öğrenci buluşmaları yeni etkinliklerle devam edecek.

Fotoğraflar

Fotoğraflar:

Kırılmamış, efekt yapılmamış, kaliteli ve mümkünse farklı anlara ya da çekim açısına ait en az üç fotoğraf.

NOTLAR:

- Daha fazla haber örneği için üniversitemizin kurumsal web sitesinin ve SKS web sayfasının haberler bölümünü ziyaret etmenizi ve farklı etkinlik türlerinde haberlerin nasıl ele alınıp nasıl detaylandırıldığını incelemenizi tavsiye ederiz.
- <https://sks.ihu.edu.tr/tr/haberler>
- <https://www.ihu.edu.tr/tr/haberler>
- Her türlü soru, görüş ve önerileriniz için bize ulaşabilirsiniz.
- sks@ihu.edu.tr